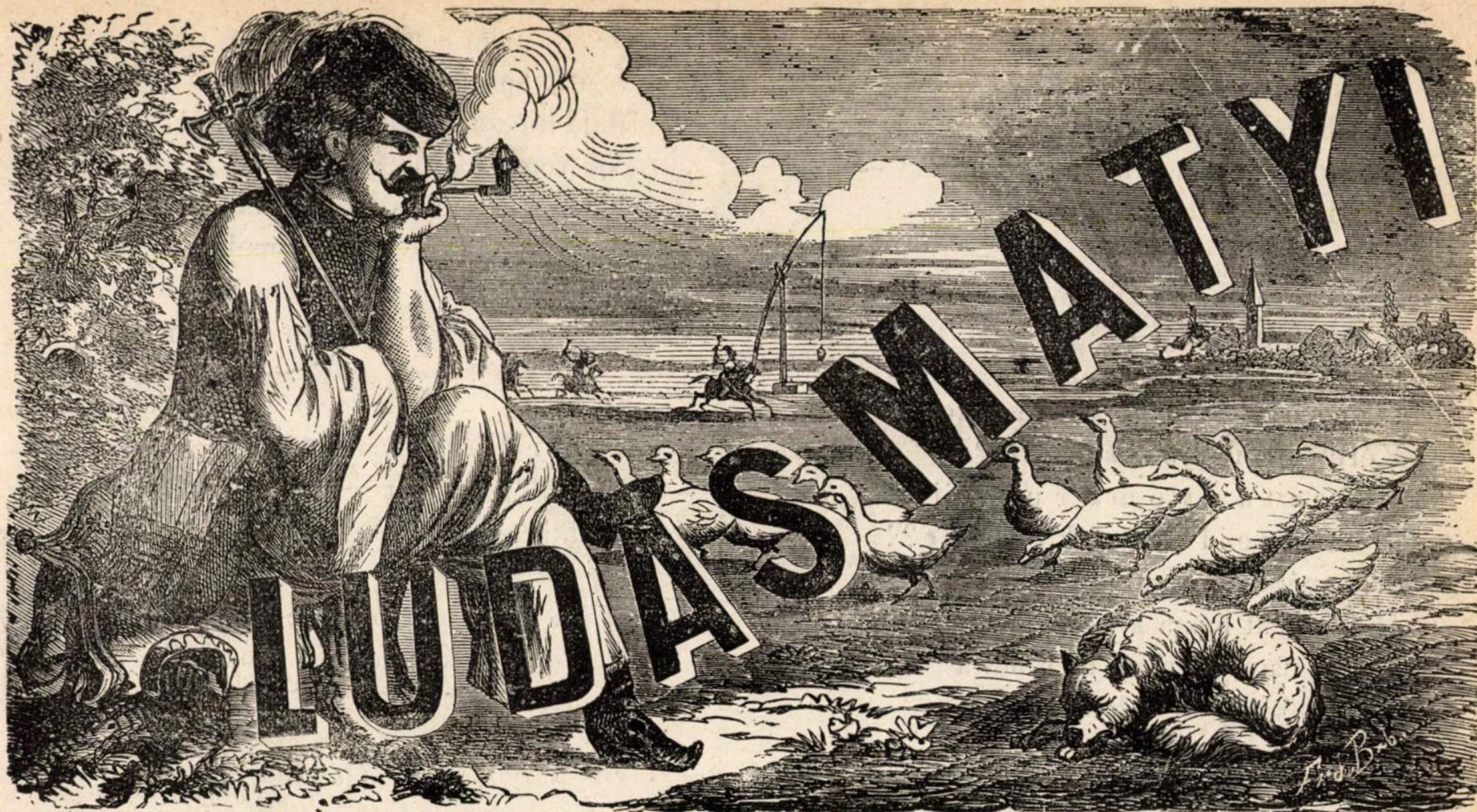

V. ÉVFOLYAM. Megjelenik minden vasárnap. Ára 3 hóra 1 frt 50 kr.

Az előfizetési pénz a KIADÓ-HIVATALBA városháztér 6. szám alá küldendő.

Pest, Február 26. 1871. 9. szám.

GYŰJTŐKNEK öt előfizető utan tiszteletpéldány jár.

Szerkesztői iroda: Városháztér 6. szám ide küldendő mindenféle kézirat, mely „Ludas Matyi"-nak van szánva.

A principális névnapjára.

[Február 24. 1871.]

Most egy éve még a dutyiba
Küldém a névnapi rigmust,
Akkor még szabadulásodért
Ittam, — 's ittunk mindnyájan tust!
Ha mint rabot felköszöntélek.
Hogy ne most a szabad embert?!
Hogy ne innám egészségedre
Akár egy egész bor-tengert?!

De mit is mondék?.... úgy! szabad vagy..
Szabad?.. —- ez nagy szó barátom! —
Ismerve lelked szent vágyait
Én az ellenkezőt látom!
Jöhetsz — mehetsz — igaz — fel 's alá
Úgy mint rabságod előtt vót,
'S ha lefekszel, a Herr porkoláb
Nem zárja reád az ajtót!

De a szabadság?... ó nézz körül
Mit látsz legelőször? itt a
Közösügy az első, — mely mellett
Az, csak terra incognita!
H'jába mondá szegény Beranger:
„A szabadság arat," — ó nem!
Tán nem is fogékony már erre
Az elkorcsosúlt ember-nem!!!

Nincs kenyere, melyel táplálná
Pástétomhoz szokott gyomrát,
„Egy lépést, vagy csak egy követ se"
Mondá.... és megadá magát!
Dögölj meg inkább karddal kézben
Ám vesszen el az egész had:
De.... miként most egy éve mondám
De.... be ne add a derekad.

Ugy látszik ötsém, némely népnek
Sokkal „drágább rongy élete“
Elébb való a has, a gyomor,
„Mint a haza becsülete.“ —
Rendszeresített koplalással
Elsoványul a szamár is,
Hogy ne adta vóna fel magát
— Mondják — az a dicső Páris!

Dicső?!.... dicső volt-e akkor is
Kérdem komolyan: az volt-e? —
Mikor azt a nyomorult ficzkót
A marseillivel kisérte?!
A temérdek oui-t ráhányta,
Baromként húzta kocsiját,
Mikor nagy fennyen megindítá
Németország ellen hadát!

És most a 38 millió
Nép, — monarchiára szavaz,
'S nyakukra ul Lui, vagy Henrik
Mielőtt eljő a tavasz!*)
És nem arat, hanem lepaskol
Országszerte a szabadság,
Felütvén piszkos, rongyos sátrát
Mindenfelé a szolgaság!

De.... nem seprek más háza előtt,
Van itthon is elég szemét,
Majd kiégeti a nagy szégyen!
Sok romlatlan lelkü szemét!
Biz öcsém! mi is elfeledénk
Hogy nem rég milyenek valánk,
A kilencz felől jövő ellent
Egykor hogyan elpántolánk!

'S most?.... de nem festem haragomba
Világ csúfjára nemzetünk',
Hisz alig van azt a sok szégyent
Eltakarni, szemfedelünk!
Igaza van Borsszem Jankónak,
Mikor a népet csúfolja!
Lesz-e még kor, mely a mostani
Temérdek bünt kipótolja?!

De félre e sötét képekkel.....
Ide vele a poharat!
Hiszem: eljő az idő egykor
Midőn a szabadságarat!
Erre iszom hát névnapodon
Matyi pajtás! erre iszom,
Fogd fel te is azt a poharat,
Fogd kedves principalisom:

Igyunk!.. éljen, ezerszer éljen;
Éljen, éljen a szabadság!
Vesszen el, pusztúljon körülünk
A farkcsóváló szolgaság!
Érd meg sokszor ujult erőben
Mátyás napját, de szabadon
Tégy, hass, alkoss, hadd boldoguljon
E za sokat szenvedett hon!!!

Nagy Bögös.

* Ohajtom kedves Bögösöm! Hogy ez ne legyen ám igaz. **Matyi.**

Párbeszéd.

Hári-Kanyi Friczi: Stefi te! tudok ám jó geschäftet.

Lisztes Stefi: Jó gschäftet! ! s mi volna az?

Hári-Kanyi Friczi: Szepi egy házat akar venni, megkellene azt előtte ugy kéz alatt szereznünk, a Szepinek osztán majd jó drágán a nyakába sóznánk.

Lisztes Stefi: De mit mondana rá Szepi ha megtudná?

Hári-Kanyi Friczi: Mit mondhatna? Hát semmit, hisz nem a maga zsebéből fizeti az árát; és az egész csakis geschäft.

Lisztes Stefi: Igaz, g'schäft ist g'schäft, bizon hallod nekem is jól esnék egy kis haszon, de hát nincsen pénzem.

Hári-Kanyi Friczi: Pénz! Pénz! pénz mindég van, csak haszon legyen.

Lisztes Stefi: Gilt!

(Pár hóval később.)

Hári Kanyi Friczi : Nos Stefi ! nem mondtam igazat ?

Lisztes Stefi : Köszönöm jó tanácsodat, már az igaz, hogy élelmes ember vagy, pár hóval ezelőtt véletlenül a Sasfiakkal Mutyiba megvettünk egy házat (értsd Sasfiak pénzén) 80000 ftért, s ime a napokban eladtuk Szepinek 180,000 ftért.

Hári-Kanyi Friczi : Látod pajtás 50 ezer ft. negyedrésze sem megvetendő öszveg . . .

Lisztes Stefi : Bizony nem a Friczi ! Oszt a mi legfurább a dologban az, hogy Szepi sem szenved kárt a g'schäftnél, mert hisz ő sem magának vette meg a házat. Hijába ! most látom én, hogy csak sokat ér egy kis ügyesség.

Adomák.

Meghalt az x—i ember 's az atyafiak, sógorok, komák, nagyba lakoztak a torába. — Egyszer — mikor a csutora már sokszor körüljárt, az egyik koma el kezdi ám mondogatni mellette ülő sógorának: sógorom ! én úgy érzem mint ha nagyon rám érett volna a kurjantás ! No, ha rá érett kendre, hát csak nyomja vissza, mert itt a halotti torba csak nem kurjongathat keed ! — mondja a sógor. —

Megint került egyet kettőt a csutora, megint elkezdi ám a koma: sógorom ! nekem m u s z á j kurjantanom akármit is csinál keed, — de biz itt nem kurjant keed — mond a sógor — hanem ha már épen anyira rá érett keedre a kurjantás, hogy m u s z á j, hát gyüjjön keed, majd elvezetem én olyan helyre, a hol bátran kurjanthat.

Ekkor aztán elvezeté a sógor a komát ki a kertbe a szilvásba. — No ! itt kurjantson keed — mondja, — a koma osztán ötöt-hatot nagyot kurjantván, igy szólt, no sógorom már most mehetünk vissza megint innya !

Volt Vaiszlóban egy Simi nevü ember, kinek is volt egy házi rókája lánczon, — a róka azonban nem érte be a kapott juh-bendővel, hanem ha a tyúkok, csibék közel jöttek hozzá, el-elkapogatta őket, mit is Simi uram megsokallván, szomszéd urával egy reggelen illendő pályinka ivás után elhatározták, hogy a rókát elevenen megnyúzzák. — Hozzá is fogtak, a nyúzás azonban nehezen ment, mert a róka az összekötözés daczára is nagyon hánykódott, — miért is Simi uram felettébb bosszankodott, és váltig mondogatá: várjon csak szomszéd uram, majd megadja magát. — Mikor már több mint háromnegyed részben levolt húzva a róka bőre, csakugyan nem is hánykódott többet. — Ugye mondtam — kezdé Simi uram — hogy megadja magát, meg ám — válaszol a szomszéd — hiszen megdöglött. — Ez esettől fogva — ha valaki valamely dologban nagyon köpi a markát 's később hátra vonul — azt szokták mondani: megadta magát mint a Simi rókája !

Kérdés. Olvasva Deák 61-iki feliratát 's a 67-es kiegyezést, vajjon nem lehetne-e applikálni a Simi uram rókáját ? —

Hires kompaktor volt a régi időben Siklós városában Tóbi uram, ismerték egész baranyaszerte Eszéktől fel Szigethvárig, 's szerették is, nem csak nyájas és tréfás modoráért, hanem azért is, mert ő árulta a legigazmondóbb kalendáriumokat. — Hallván ennek hirét a gilvánfai embör, elment a vaiszlói vásárra, hogy hát ő is vesz kalendáriumot, 's felkeresvén Tóbi uram sátrát, kéri hogy adjon neki kalendáriumot, de olyant ám, a melyik mi hozzánk szóll. — Az öreg kérdi hogy hol lakik az atyafi ? Hát Gilvánfán — volt a válasz. — Tóbi uram ismervén a gilvánfaiak tudományos képzettségét, neki ád egy t a v a l i k a l e n d á r i u m o t, mondván: már mind elhordták a gilvánfalvaiak a keetekhez szólló kalendáriumot, nincs több ennél, hanem ez két garassal drágább ám. — Nem bánom én — válaszol az atyafi 's nagy megelégedéssel dugta szür-ujjra a tavali kalendáriumot. —

Lapot járatott egy lelkész 8 éves fijának. A címszalag, melyen nyomatva volt: „ T. N N. úrnak," leginkább tetszett a fiúnak. Dicsekedve fitogtatta pajtásainak, hogy nevét kinyomatják és úrnak cimezik. Csak az nyugtalanitotta, hogy nem tudta kitalálni, mit jelenthet legelől az a T. betü. Atyjához fordult felvilágositásért. A lelkész fiának hiúságát lelohasztani akarván, ezt mondá: „ugyan mit jelenthetne mást, mint ezt: „taknyos." A fiú elkomorodott, majd kárörvendve mondá: no akkor ugyan édes apámat is csúffá tette az az újság iró, mert neve elé is T. betüt nyomatott. —

Illustrált népdal.

Nézem lecsüggő **ágait** szomorú fűzfának. Petőfi.

A kotlós kétfejü sas.

Mihály gazda: Nini Iczig szomszéd! miért fogadta ez a kétfejü sas szárnya alá ezt a két idegen tojást?

Iczig: Hát azt bizony csak azért Mihály gazda, hogy segitsen őrködni a másik kettő felett, hogy ha felnőnek, el ne repüljenek, mint Lombardia és Velencze.

Böjti versezet

a túlvig farsang után.

„Minden farsangnak van bőjtje"
Mondja a példabeszéd,
Intve, hogy a vigadozó
El ne veszitse eszét. —
De ez évben nagyon kevés
Ember hallgatott rája,
Kisem gondolt — bár elég volt —
Maga s mások bajára. —

Mintha a túlboldogságtól
Nem férne a bőrébe:
A nagy tömeg vakon rohant
A pazarlás tőrébe. —
Mintha Eldorádó volna
Hazánk, avagy Kanahán:
Ugy mulatott kedvesapongva
Öreg, férfi, ifjú, lány. —

Feledve volt a rosz termés,
Vizár és a nagy adó.
Egymást követte a sok bál
S mindenféle dáridó. —
Ilyen víg nem volt a magyar
Egy percre sem az óta,
Mióta feltaláltatott
A közösügy s a quóta. —

Ugyan mi lehet az oka?
Sokáig találgattam.
Ugy tetszik nekem, hogy végre
A nyitjára akadtam.
Egy chrónikát lapozgatván,
Került a kulcs kezembe.
Elmondom a történetet
A mint még jut eszembe. —

Török uralta hazánkat,
Önkényúleg, zsarnokul.
Minden egyes basa és bég
Korlátlan parancsnok, úr. —
Egy ilyen kis-király egykor
Oly nagy adót vetett ki:
A mily nagyról az időben
Nem is álmodott senki. —

A nép megrémült és szótlan
Emelte a nagy terhet.
Azt gondolta, hogy tegye meg
Az ember a mit tehet — —
„Mit csinál a nép? kérdezte
A kis király szolgáját.
„Nagy rémület és fájdalom"
„Szálta meg — mond — mindnyáját." —

„Nagyobb igát a nyakába!"
— Mond a kény-úr kevélyen —
„Többet húz a marha, hogy ha
„Ösztökéljük keményen,"
„Meg kell duplázni az adót." —
Ezt a parancsot adja. — — —
S a nép az új teher alatt,
A fogát csikorgatja. — —

„Mit csinál a nép?" Kérdezte,
Ismét újra a kényúr. —
„Uram lázong és fenyeget,
„Nagy dühében dúl és fúl." —
„A dühödt eb láncra való,
— Mond a basa — s rendelem
„Nyúzzátok nagyobb harácscsal
„Ez tőlem csak kegyelem." —

A szegény nép most már nem nyög,
Nem búsúl, nem fenyeget.
Elfásulva a nyomorban
Nem táplál reményeket.
Élni akar a jelennek;
Nem dolgozik, csak mulat,
Érzéketlenség és mámor,
Ez a rendes hangulat. — —

„Mit csinál a nép?" — harmadszor
Kérdi ismét a basa. —
Uram! vigad, mulatozik;
Rozsdás a szántó vasa." — — —
Mit?! — kiált fel megrettenve —
„A népnek jó kedve van?!
„Bekell szüntetni a nyúzást,
„Ebben a pillanatban." —

„Az a vigság nem igazi,
Az a kétségbeesés.
Testét lelkét összetörte
A sok kegyetlenkedés. —
Most már elég! mert ha a nép
Nem fárad a dologban:
Kivethetjük a nagy adót;
„De a mi fogunk koppan"

* * *

Szerintem is, tán azért volt
A mult farsang oly zajos:
Mert nagyobb adót képzelni
A mostaninál, bajos. —
S a képtelen teher alatt
Mit tehetne egyebet:
Búfelejtésül az ember
Mulat, s mutat jó kedvet? —

Kotnyeles.

Szabadkai életképek.

IV kép.

Palicsi utóhangok.*)

Párdal.

Éneklik:

Don Leonardos és Don Vukovinos

iker-pajtások.

Szeretlek, szeretlek;
Csak ne mond senkinek
nótára.

(Forte.) Szeretünk, szeretünk,
Ha megfürödhetünk:
Árendád árában,
Egy ezres nótában.

(Piano.) Csak ne mond senkinek ¡
Mert nem jut ki-kinek:
Abból a nótából
Palicsi quótából.

Csicsiri.

Patantyuk, melyek elsülnek.

A budaiak is megsokalták már, hogy a belügyminiszter oly gyakran változik, s mikor Tóth Vilmos miniszter lőn ezt az élczet faragták reá:

Der erste war krank, der zweite noch kränker, der dritte ist schon gar Todt.

A mi derék és vitéz honvédelmi miniszterünk azt mondá Simonyi báró beszédére, midőn egy honvéd parancsnok helyzetét ágyu nélkül Alvincziéhez hasonlitotta, hogy a vicz nem sült el.

Erre aztán azt jegyzé meg Tisza Kálmán, hogy ha a vicz nem sült is el, de talált.

Talált biz az, hanem csak egy nagy . . bakot.

Estány: Tudod-e Sanyi! mi ujság?

Sanyi: Nos hát mi?

Estány: Kimaradtál a Borsszem-Jankó legközelebbi számából.

Sanyi: Nem lehet a . . hát te?

Estány: Én is.

Sanyi: A kupakját! hájszen majd meginterpelláljuk érette.

*) Fürdő-intézet Szabadkán.

Tehát Andrássy Gyula gróf azért szereti a népszerüséget, hogy azt mint a pénzt kiadhassa, hasznos czélokra.

Már az igaz, hogy e tekintetben a tékozlásig viszi ő excellentiája a szerepét, mert ugy kiadogatta már haszontalan czélokra s holmi Borsszem Jankóféle frátereknek, hogy most önmaga semmi népszerüséggel sem bir.

Kérdés: Ugyan mennyit érhet az oly honvédelmi miniszter: a kinek sem „magyar sereg“ sem pedig „ágyu“ nem kell?

Felelet: Körülbelől megér annyit mint Alvinczi puskája. . . Melyről az insurgens mondá: . . . . . meg az ilyen pisztolt az, a ki fábrikálja.

Interpellatio.

Dr. Ágai Dolfi urhoz.

Tekintetbe véve, hogy a Borsszem-Jankó nálunk nélkül olyan fából csinált vaskarikaféle valami, mint gróf Andrássy Gyula honvédserege ágyu nélkül, azon kérdést intézzük uraságodhoz: szándékozik-e becses nevünk és egyéniségünk mellőztetésével a Jankót tovább is folytatni, mert ha igen, akkor uraságod valóságos sakterozást visz véghez saját lapján, kihagyván belőle épen azokat, kiknek szerepeltetése eddig az ideig is csak egyedül tette kiváncsivá a publikumot.

Están és Sanyi.

Magyarország fénykora.

Azt mondá gróf Verebesi:
Ékes eloquentiával
Jósolva meg mikor a
Tüzérség ellen protestált,
Lármás ellenzék! majd meglásd:
Azért, hogy nem leend ágyunk,
Jelenlegi boldoságunk
Lesz Magyarhon „fénykora“.

No már gróf ur! én azt mondom,
Bárha „mindent megnyertünk“ is,
Csak azt nem, mi kellett volna
Az ágyut, e közösügyes
Állapotunk majd akkor lesz
Magyarország fénykora:
Ha nem lesz már a magyarnak
A rettentő adó miatt
Sem jó inge sem gatyája . .
S nem hogy egy pár jó csizmája,
De nem leend . . bocskora.

Ludas Matyi.

Diskurszus

Mihály gazda és Iczig szomszéd között.

M i h á l y : No szomszéd! gróf Forgács Antal kinyilatkoztatta ám az „Ellenőrben, hogy ő méltósága se muszkát nem vezetett soha, se a muszkatáborba nem járt soha, tehát ő nem „m u s z k a v e z e t ő.“

I c z i g : Pittze gepóre... ha nem tetszik ű mélthuságának ez a predikhátum : muszkavezető! fhene bánja, hadd legyen hát ezothán : csakk m u s z k a b e h i v ó!

M i h á l y : Ni ni szomszéd Molnár István képviselő valami német példabeszédet mondott a multkor az országgyülésen, hogy is mondotta csak?

I c z i g : Wi der Schelm ist, so denkt er...

M i h á l y : Mit tesz a magyarul szomszéd?

I c z i g : Ez magyarul annyit tesz hallja khend, hogy „a molnár is haragszik, ha azt mondják nekhi, hogy lisztlopó!

Borsszem Jankó emlékkönyvébe

— Arra a sok árva Miskázásra. —

Kutya szokás — igaz — ugatni
Azt, — a kire rá huszítják,
És ez jól van, — hol kutyák vannak,
Ezt mindenütt csak igy szokják;
De a jó kutya is ismeri
Azt, ki neki enni adott.
Te pedig m o s t a n a g y o b b k o n c z é r t
R é g i g a z d á d m e g u g a t o d!

Nyilttér.

☞ Jelen szám mellett vesznek olvasóink egy kérvény-mintát, melyben az aláirók Francziaország feldaraboltatása ellen tiltakoznak. Felhívjuk olvasóinkat, hogy e kérvényt minél számosabban irják alá, s ne gondoljanak azzal, hogy talán már késő s lehet hogy a béke is meg leend a napokban kötve, mert hiszen az európai külpolitikára mindenesetre döntő befolyása leend a nép szavának.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos: MÉSZÁROS KÁROLY.

Pesten, 1871. Nyomtatta idősb Poldini Ede, úri-utcza 7. szám.